

Wafugaji watakiwa kulipa deni la serikali

Na Mwandishi Wata, Sika

WAFUGAJI kutoka Agji cha Mwananchi wakati wa kikao cha wafugaji wa serikali walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji.

Wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji.

Wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji.

Wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji. Wakati wa kikao, wafugaji walikuwa wakipiga deni la serikali kwa ajili ya kufugaji.

Waziri wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima wakizungumza na uongozi wa Kiwanda cha Tanga Pwani baada ya kukagua uzalishaji mawazi, Waringira ni Mkuungu; wa Bonki ya Maendeleo ya Kilimo Tanzania, Japhet Juhwa (katikati) na Msaaji Wazi ya Maeneo Tanzania, Noel Ryeemungu. *Chw. Mnyagala V. M.*

Mpina ataka wananchi kuunga mkono juhudi za serikali

Na Mwandishi Wata, Kilimanjaro

WAZIRI wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima amewataka wananchi wa wilaya dhughul za mpina kutoka Uuzi na Maendeleo ya Mundi wilaoni Mwanzi mkuu kutimiza. Amunga juhudi za serikali kutaka dhughul za uuzi mwanzi. Mwanzi mkuu kutimiza amewataka wananchi kutaka kuhitaji katika mawaziri na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza.

Waziri wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima amewataka wananchi wa wilaya dhughul za mpina kutoka Uuzi na Maendeleo ya Mundi wilaoni Mwanzi mkuu kutimiza. Amunga juhudi za serikali kutaka dhughul za uuzi mwanzi. Mwanzi mkuu kutimiza amewataka wananchi kutaka kuhitaji katika mawaziri na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza.

Waziri wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima amewataka wananchi wa wilaya dhughul za mpina kutoka Uuzi na Maendeleo ya Mundi wilaoni Mwanzi mkuu kutimiza. Amunga juhudi za serikali kutaka dhughul za uuzi mwanzi. Mwanzi mkuu kutimiza amewataka wananchi kutaka kuhitaji katika mawaziri na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza.

Waziri wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima amewataka wananchi wa wilaya dhughul za mpina kutoka Uuzi na Maendeleo ya Mundi wilaoni Mwanzi mkuu kutimiza. Amunga juhudi za serikali kutaka dhughul za uuzi mwanzi. Mwanzi mkuu kutimiza amewataka wananchi kutaka kuhitaji katika mawaziri na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza.

Waziri wa Mitaji wa Uuzi, Lufuaji Mjima amewataka wananchi wa wilaya dhughul za mpina kutoka Uuzi na Maendeleo ya Mundi wilaoni Mwanzi mkuu kutimiza. Amunga juhudi za serikali kutaka dhughul za uuzi mwanzi. Mwanzi mkuu kutimiza amewataka wananchi kutaka kuhitaji katika mawaziri na jamaa hadimu kutimiza na jamaa hadimu kutimiza.

Mkurugenzi Mtendaji wa Alpha Tanganyika Flavour, Alpha Nondo (kulia), akimwonyesha Katibu Mkuu, Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi), Dk. Rashid Tamatama (aliyekaa), namna kiwanda hicho cha kuchakata samaki kitakavyokuwa baada ya kuka-milika kwa ukarabati unapendefea alipokitembelea mkoani Rukwa mwishoni mwa wiki. Kushoto ni Kaimu Mkurugenzi wa Uvuvi, Stephen Lukanga. **PICHA: MPICAPICHA WETU**

Machinjio Vingunguti kukamilika Oktoba

Na Mary Geoffrey

UJENZI wa machinjio ya kisasa ya Vingunguti, umefikia asilimia 90 na unatarajiwa kukamilika mwishoni mwa mwezi Oktoba, mwaka huu na kuanza kutumika rasmi.

Kwa sasa kazi inayoendelea ni kusimika mashine na mitambo mbalimbali ikiwamo ya kuchinja ng'ombe na kupooza nyama inayochinjwa.

Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, Joseph Nyamhanga, aliyaeleza hayo jana jijini Dar es Salaam, alipofanya ziara katika machinjio hayo ili kufahamu maendeleo ya mradi huo wa kimkakati.

Alisema kukamilika kwa mradi huo kutawezesha kapatikana kwa nyama yenye ubora ikilinganishwa na machinjio ya awali na kupatikana kwa ajira za kudumu 300 na za muda 3,000.

Alisema pia machinjio hayo itakayokuwa na uwezo wa kuchinja ng'ombe 3,000 kwa awamu tatu kwa siku, itawezesha kukusanya mapato ziadi ya Sh. bilioni 3.4 kwa mwezi. Aliagiza Halmashauri ya Wilaya ya Ilala, kumtafuta msimamizi wa mradi huo pamoja na kuanada utaratibu wa aina ya ng'ombe wa kuchinja watakaokuwa na ubora unaokubalika.

Pia alitembelea mradi wa soko kuu la kisasa la Kisutu na kuagiza mkandarasi kukamilisha ujenzi wake ndani ya miezi miwili.

Aliagiza pia halmashauri ya wilaya hiyo, kuanza kufanya maandalizi ya uendeshaji wa soko hilo ili litakapokamilika lianze kufanya kazi haraka.

Makamu wa Rais, Samia Suluhu Hassan, akiangalia mazali ya samaki alipotembelea banda ya JKT katika Viwanja vya Maonesho ya Nanenane, Nyakibindi mkoani Simiyu.

Siku 10 za maonesho ya Nanenane zilivyoboresha maisha

Na Ikunda Erick

SIKU 10 za Maonesho ya Maisha 2020 ya Kilimo Mhugi na Uvuyi yaliyo- tanyika kitanzi katika Viwanja vya Nyakibindi Bariadi mkoani Simiyu zimekuwa kuhikikiwa wanaoishi walioitama vizuri hata ya kutanyika kwa maonesho hayo katika eneo hilo.

Nilikua maungu mwa wali- oshuki maonesho hata nikawa kwa mataji yangu kuhitikaisha umma unapata habari mbalimbali muntaratu maonesho hayo Nikapata hata ya kujifuraha na ku- jionoa mambo mengi ya maendeleo yanayotariika nchini.

Kimsingi, safari kutoka Dar es Salaam kwenda Bariadi mkoani Simiyu siku nyempe. Hii ni safari ya umbali mrefu wa takriban kilo- mita 1100 kwa njia fupi ya kupitia makambi Shiryanga unayotumia muda wa saa 18 hivyo, au zaidi.

Safari hivi siku wa pekee yangu niliongezana na wafanyakazi wenzangu kuelekea Bariadi na tulianza safari Jula 31, alijiri ya saa 12, katika Stendi ya Mabasi ya Ulinzi iliyoopo Dar es Salaam.

Tulisafiri kwa mwendu wa kawaida mzuri huku dereva akacho- kua tahadhari zote za barabara, na kadiri tulivyowonga ndivyoo muda nao ulikuwa unakumbwa. Tulihika Shiryanga saa nane usiku.

Hata hivyo Shiryanga bali hu- berafika na safari kuelekea Bariadi mkoani Simiyu umbali wa takriban kilomita 300. Tulitumia muda wa watari saa tatu.

Agensi Masi, saa 11:03 alijiri, hakaingia stendi ya Bariadi na

kukuta pikaapika za abasa walio- safiri siku hivi kwenda maeneo mbalimbali ya nchi.

Baada ya kuhika, tulikodi usafiri kuelekea hoteli tulipotaka na kwa- kupa maonesho yote yalikawa ya kitanda, ugoni ulikuwa mkubwa kiasi kwamba mumbwa za kulala wageni harikotisha kuwahudumu- wageni wote hivyo diw lazimu wengine kulata wlaya na miji ya jirani (Jiwemo, Mawea, Lamadi, Dufwa na maeneo mengine).

Licha ya changamoto za hapa na pale, katika safari hivi maungu mwa vitu vingi nilivyotunza mbali- na umbali wa eneo unalokwenda, pia nilipanza namna mwendu bina ya barabara, reli na viwanja vya ndege zilivyoboreshwa kwa- kwango kikubwa ukilinganisha na mtaka iliyoipa.

Hayo ni mataziko yaliyoabadishi- sha maisha ya wengi na kurahisisha kutungua hata mbalimbali ziki- wemo barabara zinazotanyika pem- bezoni mwa barabara zikichangia kukaza uchumi wa mtu mmoja mmoja jamu hadi taita.

Ni kwa maungu hao pembeji na urefu wa safari. Watanzania hata- kila sababu ya kujiyuma mabadi- liko na hata kubwa ya mafanikio na maendeleo yaliyoitika kwani kwa umbali huo wa zaidi ya kilomita 1100 sehemu kubwa ya barabara ni za lami na kapande kitupu ndicho barabara ya vumbi ambacho nchi kinaendelea na umuzi kuwekwa lami.

Hayo ni mapinduzi kwani kwali kwa umbali huo, wanaoishi na wakazi wa mikoa huo na mikoa mingine nchini walitazimika kutan- zia zaidi ya siku hata tatu rajari.

wakisafiri lakini leo hi ubakika wa kuhika kwa wakati upo japo ni mbali.

Bariadi ikachangamika zaidi, na ule usemi wa karibu mgema, mwe- nyepi apote, ukatumika vilivyo- bei ya vitu iliingezeka, zikiwamo huduma za malazi, vitovyo licha ya umgoni wa mikoa huo ku- pita wakawataka wamikali hao kutoingezeka tena.

Niema ikawashuka baadhi ya wanaoishi walioitama vizuri hata ya maonesho hayo, kwani baadhi wametoa uahubudu kwa kupema ndani ya siku 10 za maonesho, wameweza kutanyika mambo makubwa ya kimaendeleo.

Mtunzawapo ni dereva Bajaji, atwavy Peter Mabula, ambaye mara nyingi ulikuwa ukimtumia kusafiri kurudi hotelini kutoka stendi jwani baada ya kumaliza kazi.

Peter anasema ametanikwa kurumia mtuko 70 ya saraji ndani ya siku hizi 10.

"Nashukuru nametumia hata ya maonesho haya vizuri, japo ilinlazimu kuamka atajiri kupoteka wataji viwanja vya ma- onesho, lakini nilikuwa na jambo langu mnyonyo, fedha niliyopata niliweka hadi leo (Agosti 10, 2020) nimeumia mtuko 70 ya saraji, itanishakia kwa upenzi wa nyumba yangu," anasema.

Kwa mujibu wa Peter, kwa mtu makini na aliyepanga vizuri, maonesho hayo yana faida kwa sababu yalikawa na hata mnyonyo.

Anasema hata hizi ni pamoja na hata huduma za usafiri, hata hizi za vyakula na vitovyo, wengine ya kuuza kuku, kutafuta na kupata maniko ya bidhaa mbalimbali na

hata kutanyika usafi katika mabanda ya washiriki.

Kauli ya Peter iliingiza, kwani anasema kwa Bariadi mtuko mmoja wa saraji unazwa kati ya shilingi 17,000 hadi 18,000 hivyo kwa mtuko hivo 70 aliyotaka- niwa kurumia, ni wazi kwamba huduma ya usafiri aliyotoka likarwa 'inalipa'.

Mwingine ni Lameck Masalu, mkulima mtugaji wa kuku eneo la Nyakibindi wilayani Bariadi anayosema maonesho hayo yamemfufua kwani hakutarajia kama angepata fedha kutokana na kuza kuku.

"Mimi ni mkulima, lakini nafuga pia kuku. Naisi Nyakibi- ndi, Maonesho haya yamemfufua ngingeja mapema, ningetuga kuku wengi zaidi.

Nilikua na kuku kama 50 nimeza kuku 35, wengine nime- wacha wamendeleo kutaga na ku- zalizana na pia wengine wa mboya mnyambazi," anasema Masalu.

Akieliza jinsi alivyozaa kuku hao, Masalu anasema, siku za mwanzo alikuwa kuku waka wataru, akawa anatembea nari katika viwanja hivyo vya maonesho na akataruwa kuweza wote kwa wata kifauti. Kuku mmoja alizaa kati ya Sh 12,000 hadi 14,000.

"Kuku walikuwa wakaraba, maeneo kuku wa kwenye huku kwa tu kama chakata kingi wawajafuti wenyewe wamaahaba vizuri, siku za mwanzo niliweza kuku kwa bei ya Sh 10,000 lakini baada ya siku mbili nilikuwema mbawa kuku na wakaraba, siku nifanya bei ya Sh 14,000 na kweli wakamwambwa na nakajawa mda mwingine na ndiyo nikazaa

babisha kazi kuchelewa,"

wana hizo zinatimika kwa ajili ya maendeleo ya jiji hilo

kutumika katikati ya Ombaa mwaka huu.

HABARI LED, OK IS

ao Tanzania (TAFOPA), Suzy Laizer (wa pili kushoto) Mbeya, Amede Ng'wanidako (wa pili kulia) katika hafla tao ya kilimo kwa wajasiriamali wadogo na wa kati jijini kta Binafsi nchini (TPSF), Angelina Ngalula.

kuhudumia viziwi

gumza kwa alama na wewe mtoa huduma, humwelewi kwa kuwa huauna mafunzo kuhusu alama hizo."

Anna Bernard kutoka Hospitali ya Wazee Wakoma ya Nunge iliyopo Kigamboni, alisema "watoa huduma

za afya lazima waitende haki taaluma yao hasa kwa kutanguliza upendo, huruma na kujali utu na haki ya afya kwa walaemvu wote

wakiwamo wanawake"

Ismaili Hamisi kutoka Hospitali ya Mwananyamala alitaja changamoto nyingine kubwa katika suala la haki ya afya ya uzazi, kuwa ni kutokuwapo vitanda maalumu kwa ajili ya wajasazito wenye ulemavu hasa wa viungo wakati wa kupfungulia.

Mwenyekiti wa Swauta,

Angel Michael ambaye ana ulemavu wa viungo, alisema asilimia 10 ya watoto wanaozaliwa duniani huwa na ulemavu. Alisema ulemavu mwingine husababishwa na ajali mbalimbali zikiwamo za barabarani

Alisema kwa kuwa hakuna sheria inayomtaka muuguzi ambebe mwanamke mlemavu anayetaka kupfungua, basi viwepo vitanda maalumu katika wodi ya wazazi ili kuwasandia wanawake wenye ulemavu.

Ofisa Utetezi wa Mtandao wa Kimataifa wa Wanawake wa Masuala ya Haki ya Afya ya Uzazi (WGNRA), Numbilya Kiseko alisema wanawake wenye ulemavu, wana haki ya kupata huduma bora za afya ya uzazi na kinga dhidi ya magonjwa ya zinaa ukiwamo Ukimwi na mumba wasizohitaji kwa kuwa wengine hubakwa kutokana na imani za kishirikina.

Tuna maziwa ya kutosha - Mpina

Na Cheji Bakari, Tanga

WAZIRI wa Mifugo na Uvuvi, Luhaga Mpina amesema Tanzania ina mifugo ya kutosha na ikiwekwa utaratibu mzuri hakuna haja ya kuagiza maziwa nje ya nchi. Mpina aliyasema hayo kwenye ziara yake ya Kiwanda cha kuzalisha maziwa cha Tanga Fresh jijini Tanga

Alisema hivi sasa maziwa hapa nchini ni mengi kutokana na kuwepo viwanda vya kuchakata maziwa, ambavyo vimetakiwa kuzalisha kwa wingi na kukuza soko ili kukwepa uingizwaji wa maziwa kutoka nje ya nchi.

"Tumeweza kuona changamoto na fursa mlizonazo kuanzia kwenye mifugo mpaka uzalishaji na masoko, nawapongeza sana Tanga Fresh kwa kazi nzuri inayofanya, hakuna sababu ya watu kuingiza maziwa kutoka nje ya nchi wakati tuna mifugo ya kutosha kutupatia maziwa," alisema.

Mpina alitaka uongozi wa kiwanda hicho, kununua maziwa kwa wafugaji kwa bei itakayomfanya mifugaji kunufaika na uzalishaji wa mifugo yake.

Akifatanua kuhusu changamoto ya ugonjwa kwa mifugo, Waziri Mpina alisema ili kupata maziwa kwa wingi na yenye ubora, ipo haja ya kuangalia ukuaji wa mifugo hususani suala la ugonjwa wa mifugo, lishe, chanjo na mazingira wanayoishi.

Mwenyekiti wa Chama cha Ushirika wa Wafugaji wa Ng'ombe wa Maziwa mkoa wa Tanga (TDCU), Hamisi Mzee alisema changamoto kubwa inayowakabili wafugaji ni migogoro ya ardhi.

Mpina now pushes for establishment of the national pastoralists' co-operative union

By Guardian Correspondent, Tanga

LIVESTOCK and Fisheries minister Luhaga Mpina has stressed the need for the immediate establishment of the national pastoralists' cooperative union to enable the group to benefit from various training, capital and loans from the Tanzania Agricultural Development Bank (TADB).

Addressing members of the Tanga Dairies Cooperative Union (TDCU) here, Mpina wanted the cooperative union to be established and start operating by October, this year.

The minister was overwhelmed by the achievements recorded by the TDCU which consists of a number of dairy farmers in the region.

"Through their union, TDCU has been able to get modern dairy farming equipment as well as a loan amounting to 236m/- from TADB, this a very huge step, so if a national union for livestock keepers will be formed, then, majority of our pastoralists will reap big from their activities," he said.

He directed the ministry department of research, training and extension in collaboration with the Private Sector's desk, Tanzania Dairy Board (TDB), Tanzania Meat Board (TMB) and Heifer International to form a special task force which will supervise the establishment of the union.

"The union the pastoralists' cooperative union will bring together all pastoralists, including those faring goats, sheep, dairy cows, beef cattle, poultry, pigs, dogs, donkeys, rabbits. This will enable them to have a common voice and be able to benefit from various things including training,

credit and marketing of the products they produce," he noted.

During his meeting with the management of Tanga Fresh and TDCU, Mpina urged them to prepare a strategic plan so as to purchase modern dairy farming equipment so as to increase milk production from the current 40,000 litres per day to 120,000 litres.

"The ministry's director of production and marketing in collaboration with the dairy board, TADB and Heifer International should sit down and form a joint task force and submit to the ministry a report on how to start importing the best dairy farming plants which will be distributed to various dairy cattle farmers in the country. This should be done within one week," Mpina emphasized.

For his part, TDCU chairman Hamid Mzee commended the government for taking various efforts to support Tanga Fresh Company as it was facing several challenges.

"We really appreciate the government's support, the factory almost died due to various conflicts but the government rescued it, we have been benefiting from various services including loans from TADB," he said.

Japhet Justine, TADB director said that the bank has supported the union with loans totaling 236m/- pledging to continue supporting the farmers.

In his remarks, Tanga Fresh managing director Innocent Mushi commended the government's move to support the factory saying that they continue working closely with farmers to ensure that they increase production of milk for their development.

They

9

inted them

Acting yungu ed by ort in ect in it and IC and

project, udents signing will be kiosks m city public

mental ed to n and

*****
Ded... ..

